

Empress of India

Page 4

24 (12) ՅՈՒՆՈՒԱՐԻ

1857

բանական գիտություն

ԱՐԵՎԱՏԻ. Այսպէս Արքուն Համարելի և Սարտարին զարդաց պաշտամելի մեջ ծանուածաւը ։ Եւսկ Դամբի ընկերը ։ Առ ապա բարձրացաւ ։ Առաջը ։

ԳԵՐԱԿԻՆ. Այսօքէն պատասխան ու պատուիրաբ ինչ- է Պաշտպան և անդամների թվորդութ համար ըստ ինչոր Պատուած և անդամների պատուած համար ըստ ինչոր

ԵՐԱՎԵՐԻ ԴՐԱ ԿԱՐՈՒՅԹԻ ԲԵՐԵՐՈՒՄ :
ԵՏԱԼԻ ԴՐԱ ԿԱՐՈՒՅԹԻ ԱՅ ՊԱՇԱԿԱՐԻ ՏԸ ԲԵՐԵՐՈՒՄ : ԽԵՆՔԻ
ԱՐՋԱԲԻ ԱՅ ՊԱՇԱԿԱՐԻ :

ՊՐԵՄԻԱՆ - Խոռոք պաշտոնի մը մէջ պրունակ կատար
անող բանակին դեմ և պարզու սահմանադրու յառաջապատճեց:

ՊՐԵՄԻԱՆ - Խոռոք պաշտոնին պիտի է:

ՀՐԱՄԱՆ - Եւ երիկաց այ գուման մէջ բերենք եւ պնդակով եւ ը

ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ԳՈՐԾՎԱԿԱՐ ՎԵՐԱԿՐՈՒՅԹ ԱՐԵՎԱՏՅԱՆ ՎԵՐԱԿՐՈՒՅԹ

Առաջին ճաղաքությունը պարզ չէր մաս եռաշխաբացելու կերպ
Վահագության համար պահանջվում էր բարձր հաղորդում։
ԶՈՒՄԱՑԱՆԻՔ։
ԱՌԵՎԱՐԱՐՈՒՅԹ։
Համար մաս է առաջին ճաղաքությունը պարզ չէր մաս եռաշխաբացելու կերպ
Վահագության համար պահանջվում էր բարձր հաղորդում։

Առաջնորդ

91-15511, 24 SEP 1981 PHS

ԱՐՄԱՆԻ ԽՈԲ ԹԵՇԱԲԻԱՆ ԿԱՊՄԻ ու ԿՐՈՎՄԻ ՀԻՆ ՄԻԼԱՆ ՀԱՍԱՆ ու մէջ ՀԱՆԴԲԻՒՔ ՔԱՂՋԱԿ ՄՈՅՆ ԿԱՐԱ ՕՐՆ առ առ ՆԵԽԱՆ ՈՐ ԳԵՎՐՔԻՆ ՀԱՄԱՐ ՔԱՂՋԻՔԻ մայր ԵԿԵՂԵՑ ՅԱ մէջ ԶԵՂ ԱԿՈՒՆ ԳԱՀՈՎՑԵԱՆ ԵՐԿՆ ԿՐԴԵՑՈՒԵցաւ, որոն զգ ուստափան ՀԻւրեղն այ Ներկա Հին:

պահեւ : Առօսաց կառավարութեան կազմանէ աշ
թրուսիցի Նպաստաւոր ծանուցագիր մ'առարիւ-
կան կառավարութեան խթէութաւ :

— Տիգրան, 19 Յանուարի. 1 շտաֆ ընկերութեան Ա-ի շահեաման որն որ տեսքու առանձին

Այս նաև համար սակառ շնորհաց ելուծ էր կոստանդ-

դնաւարմիս երթաբառ, 12ին Նշղնուցի հասկըլը խոր-
տակեցաւ: Ճամփորդները, ստակներն և նաևներ-
ները կրցան ազատի: Բայց նաև մէջի վաճառք-
քը ծովուն տակ գնաց: Հոսկից անմիջապէս հար-
կաւոր եղած մարզիկն ու զորձիրները նշյա տեղու-
նիքաւեցան, և կը յառացուի որ տակն բան կը-
նաց հանուի: Վաճառաց մէծ մասն ապահովուած
էս:

- Աս օրերս գարձեալ երկու պատահապ
պամերազմանքն ըսդեմու ծով ճառնեցն :

942760

ՓԵՐԵԹ, 17 Յունակիրի: Այսօր ժամը 10ին
Վերտեմ դատաստանն սկսաւ: Խզը ինդրից որ
դատաստանն երկիք օր ուշացուի, բայց դատաւոր
ներն աս խոնդիբը մերժեցին: Եթ պաշտպանը չա-
նաց զինքը խենթեցած դոցընէլ, բոյց աս բան
ալ չ.այսպիցաւ, և դատաւորաց միաբան որոշ-
մանը Վերտեմ մահուան դատապարուեցաւ
Դատապարութեան վճռոր տրուած առենն ննիքը
ներկայ չեմ, որովհեան դատաստանի առեն միա-
ներուն գեմ խօսած նոխոսուհան և անփոյթի
խօսքերուն պահձնաւած հարկ եղած էր զինքն ան-
կէ չնուազնել:

— Առաջարակ կը կարծուի որ հանգուցաբ
Ալուսուր արքեպիսկոպոսին փախանորդը Մարտիրոսյ

արքե պիտկոպս Մըրլց կարգինար պիտօք ըլլոյ
— Կայզղիական հաստափարութիւնն իր ջանրո-
գո ձեւուետիան Կէօֆշոթելի խնդրան նկամածամ-
քանի մը զիշում ընկելու չառակցութիւն ևան-
հանց բարուսպային նշյալ զիշումն ընել տալու կաշ-
խասի : Աս օրերո Անդրեօս լրագիրը մասնաւոր
հաստատ մը կրասարակերով կը ծառացանէ թէ-
եթէ Բրուսիա Գաղղիսիքի խորհուրդները մերժե-
լու ըլլոց, ամէի եղան անոր բարեկամութեա-
չուոց : Աս քանի մը այս Փարիզէն կրուած լու-
մայուպէս կը խասի : Դարդիա աս միջոցիս մեջ
պատերազմ շուշեր, վասն զի իր Ֆինիկուան պա-
րուգաները խաղաղութիւնն իրեն ցանկացէ կրնեն
կառամարտիւնն , բայտ քառասիմի, նպաստիւու

Համար Հեղութեաիսպի գեմ՝ պյտղիսի և զանոնկան մը
խոսեցու որ ժողովրդեան աղաստական մասին պյտ-
ղի համար շեղաւ . Ֆիման նշյան բերաներ բար-
սիսին կը բանեցրնէ , օրոյէս դի առաջնունին բոլոն
գեշ աղցեցութեան առջև և առնու . Եւ միանգա-
մայն կը յուսաց որ առ Թիջոյը Պերլինի մէջ ալ-
նցին աղցեցութեանը պիտոյ ընէ , ինչ որ Հե-
րութեաիսպի մէջ բառ :

— Կառավարա մինչև Նորէն Միաբանեայ տէ-
րութեանց կառավարութենէն Հիսոսային եր-
կամուղայ գողիքն իրեն յանձնելու պահանջում
կ'ընէ, զուցնելով որ անոնցու մէկը (Բարդը)
առա մասնկանիւն ձեւցուցած է, և միւս եր-
կորը (Գարդանյիկ ու Աբրյէ) ընկերութեան արկ-
դը կոտրիլով իրենց գողութիւնն ի գործ գրած
էն, երկու տէրութեանց մէջ եղած գոշինքին
համեմատ, առ տեսակ յանցաւորներն իրարու պէտք
են պատիւ:

— Փարոիզի Եպիսկոպոսութիւնն օշան տառապահ, և 1622ին արքեպիսկոպոսութիւն եղած է: Իր առաջին Եպիսկոպոսը Ա. Գիշնէսիս կը կարծուի. անկէ մինչեւ 1622, 110 Եպիսկոպոս իրարու յաջորդեցին, և 1622-ին մինչեւ Աթուար արքեպիսկոպոսը, 15 արքեպիսկոպոս Առաջ մէջ նը որբաց կարգը զրուեցան, և Վը կարդինալութեան պատի. ունեցան:

ԱՆԳՐԻԱ

ԱՐԺԵՎԱՐԴՈՒԹՅԱՆ Ե ՀԱՅՈՒԹՅ առըբին զեմ է
զած կոչանքներն եւ որից պայտը տեսնելով
նվազն իրեն ասկէ պիտօք հրաժարի : Տերութեան
գանձապեան (Ելեւ մահց պաշառնեան) պատերազմի
ժամանակ աւելցուած է Հայությ առըբին (ամէն մէկ
ոդերբինի Ս բնես) պիտօք չպահանջէ, եւ անօր
տեղ անու պահէի առըբերեն զօրաց եամբու պիտօք
չող պէ :

— Արաւուի որ խորհրդանոցը յացուած առեւն
կառավարութիւնը նոր մոլոսութիւն մը պիտո՞ք
առաջարիէ, Հնդկաստանի բանակն ու նաև առողջ
միջն աշխարհն լու համար : Անձնեւ նցյ ժաման
նակ զենաց գէմ եղած գործուոց թիւնները պիտ
որ պաղըն :

— Ամսցոյ 11ին Հեղկատանէն հասած վերջին
թղթաբերն առ յիւրը բերաւ։ Հեղկաց կատապա-
րութիւնը գեր Պարսից ծոցն եղած արշաւանքէն
տուր մը յաւներ։ Եեւամերից քաղ պօրակ պուն-

մի կը ժայվի գեղ ի դանաւահար երթալու . բայց
առ արշաւանքը գործունեն յուսած չփերնար ի զործ
գրափի , նոյն հոգևորուն սաստիկ ցուրտին պատ-
ճառաւ : Հոգիստունի մեջ առ հասարակ առ ար-
շաւանքներուն վրայ սաստիկ տժ զսչ են :

ԳԵՂԱՔՆԵՐԻ Կամ ՋՎԻՑՑԵՐԻ

ՆԵՐԱԿԵՏԵԱՆ ՊԱՀՆԱԿՅՈՒԹԵԱՆ ԺՈՂՈՎՔԻՆ, ԲԱՇ-
ԱԿԱ ՆԱԽԻՂՆԹԵԱԳ ԹԽԱՆՔԻՄ Ա ԱԷՋ ՀԱՅԱՍՏԱԽԻ ՃԱ-
ՆՈՐԾԻՆՔ, ամսոյս 15ին հրկայն ԱԲԴԱՐՔԱՆՄԵՑԵՆԵ-
ԼԱՋՔ ՊԱՊՂԻԱՅԻ առաջարկԿՈԱՄԵԽԻՆ ԸՆԴՊԵՆԵցաւ,
Եւ որոշեց որ ԿԵՆՔՉԱՅԽԵԼԵՔ բանտարկիւալնիրն ա-
զատ թուուր : Առ որոշումն իրօք այ կատարուե-
ցաւ .Եւ ամսոյս 18ին ամէն աղատողներուն անքա-
դիրները արուելով՝ զունիք մը գորպով մինչեւ
ՊԱՊՂԻԱՅԻ ասհմանը արարուեցան : Առով ինկրոյն
մէկ մասը գրեթէ յուծուած կը համզպի, Եւ
հիմայ կը մնայ ԿԵՆՔՉԱՅԽԵԼԻՆ ԱԲԴԱԿԻՆ ԿԱՏԱՐՔԵԱԼ
որոշումն պն որ մեծ տէրութեանց մասնաւոր մէկ
ժողովքով պիտօք ըլլայ : Խոյց առոր որաշման
ամեն կ'երեւաց թէ Նորէն գժուարութիւննիր
պիտօք երլն : Հելւեախո մասը համար գողղիւ-
կան առաջարկԿՈԱՄԵԽԻՆ ԸՆԴՊԵՆԵցաւ, արժիշտե-
առ աերութիւնը խոստացաւ ամեն ձիզն ի դորժ
դնելու, որ Քրուսիան իր ԿԵՆՔՉԱՅԽԵԼԻ վայ ու-
նեցած իրուունքէն հրաժարի . բայց կ'երեւաց թէ
պիրինի գողջիւն առ Հրաժարումն ընելու միաց
չունի, Եւ գողջեացն ասոր Նկատմամբ խոստում
մը ըստ չէ, թնդէւս որ շատ բաղադրէար կը
կարծեին : Առոր համար ինկրոյն ինչ միջրէ ու-
նենալիքը զեւ յայտնի չէ, առ միզն սարդ է որ
հրաժարումն պարագային մէջ Բրուսիացն Հելու-
տիայի գետ բանական միջոց բանեցընելու կարմ-
թութիւնը վերցուած է :

հ Տ Ա Լ Ի Ւ

Հետապուլուն Եկած վերջին բները կը ծանու
ցանեն թէ Եղիս քաղքին Երկու որմանացներուն
Աշ (10) Հոգի Խածենիւան բանուեր ու բանուար-
կուեր են: Վերջին ապօպամքը անեան պիտիսոր-
ներին և Հոգի այ հրացանոյ սպանուեցան: —
Նախ քաղքէն ամսոց 10ին Կարենական ջուրակն
յուսպին կը դրեն: Խաչուս Գ. շղբենաւոն ու Ել-
իլը շարութեան դորձ կը կարծուի: Խարեւազ-
գութեամբ Համբորգներուն մէկ ճաւը դեռ եռու
մասն չէր: Առաջնութը 41. Հոգի են, իսկ վերառ-
րազները 19. Հոգի: Մասոցս ծին ծխախոսի գոր-
ծապանեն կրտկ մշխա: որն որ Նզնաւու շարու-
թեամբ ձկուած կը կարծուի: Առաջինաւութիւնն
զգուշութեան համար շատ ապդու կարգադրու-
թիւններ ըրա: Ծին իբիկութը 300 Հոգին ա. եփ
բանուեցան եւ 7 որմանոց պատուեցան:

Պատրիարք մը հրատարակուող Առնենէ լրադիմն
Ժամանակ տառմօմ եւ անկրօն յազուածը կը
հրատարակէ, որուն գործազրաթեամ համար
բրիտանի ճնշուածն իրինուն կ'որոշէ: «Խառուա-
ծոյին աղջկութեամբ գրուած եւ սուրբ մար-
դիկները մեխուած Ա. Գիրքը վճարուի կը գո-
վի որն որ զեզ զո՞ւ Մալաբաց ու թագաւորին սպան-
նեց, և անով խրացելացներն անոր բանութե-
նէն ազատէց: Ավ Հը ետքո՞ւ. Եդում Խրացե-
լաց ու համար ան էր, թէ որ է Գրունիդիոկոս
Յափէտի կայսոր Կամպարուոց ու համոր: Ա. Գիրքն
և անոր մեխուածները Յուղիթին գործը միշտէ-
երկինք կը բարձրացընեն, որն որ Հայելիւանէսին
սիրոր վաստըելէն եաւ, անոր քնացած ժամա-
նակը վրան ննկա ու գլուխը կարեց: Հողեւիեռ-
նէ ասիական կոյսէր մը զօրակեսն՝ Խրացելաց ու
համոր ան էր, թէ որ Բատուց ըստ սպարտպետն
Աւտորիայի կայսոր ծառայութեամ մը գտնուող
զօրուակն մը, Ճամապարտաց ու Վինեսաց ու
համոր է: Այս իսկ մարդարէք յօրդորեցին զնի-
րուակն որ ապատամին, զնիւու որ Եւքարին տու-
նը ջնջէ: Ա. Գիրքը նույ: Խակարացեց ապրո-
ատիւութիւնը կը զավէ, որոնք իրենց որինա որ

թագաւորին զեմ՝ ապօտամքի եղանակ, եւ այլն։ Ամեն լրացիքը, և նշյա խի խոսքական լրադիմներեւ ուժակը առ անօրէն դրուածքին դեմ՝ ոստորիկ կ խառնի, եւ կըսն թէ, ան ժամանեակն որ Փան կիսկու Յունիփ կայսրն իր խալքացի հպատակներուն անհամար ջնորհքներ կլնէ, իրեն բորե կամ համարուած տերութեան մը մայրաբազարի մեջ եւըզ լրացիք մ'այսպիսի հասուած մը համարձակ կը հրատարակէ, ան քաղըբն որն ու միայն ծերունի Ռատուեցքին բարութեառնը շնորհ հակալ պլոտք եր ըլլալ որ հափարրացի յողթաթենէն եւու իր պարփառներուն մեջ մօնելէն եւ կիցա։ Արագիքը աւելի անոր գոյս կը զարմանաթէ ննջակես քրիստոնեաց կառավարութիւն մը թուլ կու տայ որ իր աչքին առ շնուն պայպիսի ամ պարփշա զրուած մը համարձակ հրատարակաւ է։

ՀՐԱՄԱՆ

ԱՅ օրերս Կալմիկի լուսաբերը Ռուսաց մէտ
պաշտամեաններէն մէկուն մէկ զրա ածը Հայութքու-
հեց, օրն որ Տիգնկուն քաղաքական դիմութիւնն
և գիտակորսար Կալմիկոյ և Ռուսաց մէջ ե-
զած յարաբերութեան վոց շար էց կու տաց
Առ Հայութքին մէջ ուռու պաշտօնեան նախ գնեց
լին եածե որ Տիգն Ռուսաստան ոչխարհակալու.
թենու զաղափորը մէկդի թող տուած է և իր
մասպրութիւնը տերութեան ներքին յառաջադի-
մութեան և Թամագալայն Սախայի վրայ զարձու-
ցած է, և կուղէ այնպէս բնիլ որ Հայութք և
բոլոցի Հորիսուու լլուց, Խոսքն պատկաս յառաջ
կը տանի: Աւրոպայի խազանութեան Համար ուկուց
է որ Վաղինա եւ Ռուսաստան իրարաւ Հետ մո-
բանին, ու առեն Հրուսիսն իրենց հետ կը հա-
պուի ևս առ երեք տէրութիւն մէկ անգ անյազ-

թէել զըրամիւն մը կը կազմէն։ Ըստան գալով
զիս իր ցամաքային զօրութիւնը կրնաց քիշօք-
նել եւ անոր տեղ ծովական զօրութիւնն աւել-
քընել։ որով ժողովաց տատին աւելութիւնը
կը ըստայ, եւ Անդղիացոց գրուն յանդգնութիւն-
նը կը կարձե։ — Դայմէ լրագիրն աս գրուածի-
վաց քննութիւն բ'ընելըն եւ անոր տեխն մէկ մո-
սին ունենալու։ Տնիւութիւններն յառաջ քերե-
րէն ետեւ, կըսէ թէ Կապդիա մէկ անդամն աւել-
փորձեց Թուաց Շեա զաշնակցութիւն ընել, և
առնեն անդամն այ յաջու եւ մը չունեցա։
— Են գրուուրիէն եկած յիւրուն նայելոց
թուաց Օրենսդուրիի եւ Կառկասեան գումարանկ-
ներն հրաման ընդուներ են զէպ ի Պարսից ասհ-
մանը յառաջնորու։ Ալուսի որ Պարսից թա-
զադրի Առասաց կայսեր իրեն ընելու օգնութեան
ծափքին համար Պայտագուի եւ Կահիջւանի մէջ
նեկած պարտկանա Երկիրներն ունոր տուեր և
բայց առաջոր գիւ Հայուսութեան կարուու-
թեան ունի։

ԳԱՐԵԿԱՆԱԿ

ՆԵՐՈՎԱԿԵՐՆ քաղաքադիտաց բոլոր մասդրա-
թիւնն հիմոց Սպասի վայ շարձան է և չո՞-
տեղը, մասնաւորապէս ուստիկառանի մէջ պա-
տահող գէպքիւրը կը դիմէն : Անգղիպի եւ Պար-
սից մէջ եղած վէճն երբեւալով սպասնալից կեր-
պարանիք մը կ'առնեն : Դիմաւորումուր ունդպիսական
կառավարութեան ըստ մէծամած ուստինչմանքը.
Ներօն պատճառու, ինչըև նոյն իսկ լայնանի
լրագիրները կը ծանուցանեն : Պարսից թագաւոր
ամեն կերպով քանաց որ խնդիրը խաղաղութեամբ
լուծարի . ինչը պինդք պատրաստ ցուցուց Հերոդո-
տուն Աֆրատներուն ևս գործընթելու և քաղցիի
բնակչաց պաշարման պատճառու կոտ լիանների
հաստցանելու : Բայց Անգղիա առանցնավ զո՞-
շը լրար, ուսկից լայնուի կերպուց որ կրուցին բռն-
պատճառա չերացր չէ : Գայանձն գրաններուն նայե-
լով անգղիական կառավարութիւնը կը պահպաժ
որ Դե Շերնի գոհինքը Մարել գելուպնիք նորւն
ընդունի, որն որ ինչպէս լրացնի է, Պարսից եր.

կրնն ասլուութեանց գէմ ընթացք մը բանելով՝
ստիպություն եղան երկրէն ելլել։ Ես խնդրուն մէջ,
բնշորես եղն լլազգիքը կըսէ, շահն օդիսկէս վա-
րուեցաւ որ տարբեր չէր կրնոր վարուիլ։ Ան-
րուք խնդին կառանեցնուապոյւց մէջ ըրած ամէն
ճիզը պարապի ելլելով հիմայ Փարիզի մէջ պիտօր
աշխատի։ Պետապան անկէ Լանան պիտօր եր-
թար որ Անդընի պաշտօնէից հետ անձամի իս-
սի եւ խնդիրն որոշէ. բայց հիմայ երկու տէրու-
թեանց մէջ պատերազմն սկսած ըլլալով, ուս բան
կարեիի չէ. առոր համար Գաղղիական կառավա-
րութիւնը զեսպանն ուսացրելութիւններն անդ-
պիսկան պաշտօնէից պիտօր ծանուցանէ։ Ալլուի
որ կառանդնուապիս կեցու անդընկան դեռ-
ուանը շատ ջանաց որ պարուիկ դեռզանը Փարիզ
չէրթոց, կում թէ Գաղղիա զինքն իրիւ մէջ
դեռսպան պառուով շնորհանի, եւ աս խնդրոյն
մէջ միջնորդակիւն ընկէն եւ կենց. բայց իր
ջանքը շաշողեցաւ։

ՀԵՂԱՍՏԱՆ

Պատմական գիտ եղած պատմաբազմութեան գործոցը մասնաւունց նաև ամերիկացուց նաւառություն ալ սկսած մասնակից ըլլաց, որուն չենացիք իրենց կողմանէ առիթ տուին: Ամերիկացի ծովագետը քանի մը պաշաճամարդուրու չեւ նաւակով մը գեղա ի Դանդուն կ'երթար: Երբ որ բակարին բերդերէն մեկուն առջեւէն կ'անցնէր, ուսոր մը ցէն իր նաւակին մը զայտ հրացան մը պարզուեցա: Առուստական անմիջապէս նաւակին զբարձութիւն տած րիսու շարժել որպէս զի ցոյցընէ թէ ամերիկացի նաւակ է: Ֆիոնդամանը թիախորսց հրամացեց որ նաւակը գեղա ի բերդը ցառաց տանին: Բայց նոյն միջոցին նոր գեղակ մը նաւակին քովի բնեկա, որուն ետեւէն թնդանութի զանոց մ'ալ հասա: Նաև երկրորդ բերդէն ալ սկսուն թնդանութիւն արձակութի: Են առեն ծովագետն անմիջապէս երկու պատերազմական նաւեր բերդերուն գիմանցը բերաւ եւ սկսաւ զնոտակուէլ շինացիք ալ նաւարուն վրայ կրակ ըստն բաց 1½ ժամ և ապա սովորուեցան իրենց կրակը դարձրեցնել: Երկրորդ օրն ամերիկացի ծովագետն հանդ արա կ'եցաւ եւ դանդան կ'եցող նաւերէն զօրք բերել առաջի իր զունդը զբացուց որպէս զի բերդ երան վրայ յարձակի: Այս օրը շնուցիք ող պատրաստութիւններ տեսնելու շնորհան: Բայց յարձակումն ընելէն զառաց գուն զնիք կառավարին թուղթ մը գրեց եւ անէն 24 ժամն մէջ հասուցում պահանջեց: Այս կարծուի որ իր ուղարձնելու պահուոր կատարութիւն եւ ինչդիւշ խաղաղութեակի պիտու վլրշանայ:

— Ասդզիացոց Կանգոսի մեջ ըրած վերբն
զործակալի իւններուն վրայ հետեւեալ լոերը հա-
ստու : Աւոյն բ ծովապեսը Պակ բերդին ախրելէն
եաւու , առօր առջևն երկու նու թողուց որ բեր-
դը վառագով ոդ հանեն : Անդվացոց զորքը Իր-
դոր-Պակ բերդէն զհենացները վանուելէն եւ ո-
նուց նն մնելանոմը քամիլէն ետքը , նոյն տեղը
բանեց :

Օ Հ Ա Յ Ո Ւ Թ Ա Խ Ա Ր Ա Յ Ո Ւ Թ

ଶ୍ରୀମଦ୍ଭଗବତ ପାତ୍ର

g k u o y h k g b y g g g g k l p

վերստիք սեպամին, վերստիք օհմազում։
Այս պատճենը եւ իր տիկինը ընթացիքին աղաւան
էնն, մինչեւ որ Պանիկը դառնայ: Պանիկը առա-
րական մարդը կերպակը սենեակը տորաւ, որն
որ երկու մեղրամանով լուսաւորուած էր. եւ ու-
սուզ ձևերմանկ մուռուզ ծածկ կուած ու արծութի

մէնք միաբերան կը պուան թէ մոհու արժանի
է : Կայսեր մը արւածին պէս՝ գատավարութշը՝
կապութիւնները ու ցոկակապը կը լուծաբն եւ մարա-
կը քանի խաղընելով ոտք կը խնձեն : Գայլը առ-
տափած վազ մը կ'ընէ որ սաւացած աղաւութիւնը
ի գործ դնէ . բայց ընդ շարժից անհամբեր շանչ-
երամակը քանի կը յարձակի ու պատաս պատաս-
կ'ընէ : Շաս անդամ ձմռու տուն գայլուն կայլի-
նու բարդու անանկ խիտ ու կարծը կը լսայ որ
շները չեն կրնաք պատօնել, թեաքւտ եւ ուռը և
զգուառոր ակռանիք ունեն : Առանկ զէպէի մօջ
կ'ըս այն համնը, գայլուն քով մոսկանալէն դժու-
շանալով է, որպէսիս էլս մը խղդուած զա-
զանը շաս անդամ իր մերժի ճիգն բնելով ուզ-
իւթէ եւ շարաչափ կը խանձեւ ու քավախութեան
տիտը կը հազարդ է, ասոր համար տեղացիք ի-
մանալու, համուր ինէ գաղանը մուտք է, զոյլ մը
որպէս ջոր գաղանին զընուն վրաց կը լիցնէն
որ եթէ կենցուու թեան նշան անենուի անփշա-
պէս գլխուն զարդիւով աստիկիցնեն : Տարի շահո-
նիք, կ'ըս համնը, որ երկու կոտ երեք անդամ
զայլիքաւ խնդիրն իմ ախոռներուս պցցէլութեան
չեցին, և քիչ կը պատահի որ վաս չկրեմ
քանի մը ոչխար կոտ հորին կորոնցնելով . բայց
աս կրած վասս ուրիշ կողմանէ կը լիցընէմ՝ ա-
նոնցմէ զուն զիտէ հանելով, և պատուիկան
մուշտակնեն պէտպէս բաներու գործածելով :

Վերկիվներն ու Խոսպահները պարզ եւ գիշերն եղանակաւ զայլ որսուրու կերպ մ'ունին. պահնըն խոշոր բաղեցով. առ բազեն կը վարժեցնի առաջնորդ գաղանին աշուղները հանելու. որն որ շատ յօք քաղաքացին գաղանին կը հանէ: Բազեն գոյրը ահա առնեն պէս անտարբերութեանկ զաղանին բռնիքը կը մնաչի և մեկն անոր գլխուն վրայ նըստելով ու սուր ճիշտոները մօքինն մջ հասաւ անկում՝ կացուց աշուղներուն կը զարնէ: Գաղանին կոտաղնութենէն ինչ ընելիքը շիփիսեր, կը փաղէ, կը թաւորի ու պէս պէս շաբժումներ կ'ընէ որ բազեն կամ գլխուն հանէ կամ հզմէ. բայց պարագ. բազենն սուր կացին քանի մը զըրաւոր հարաւածներգի՛ գոյրուն աշուղները կը պատասին ու գուրս կը վախին:

46 *Journal of Health Politics*

ԵՐԵՎԱՆ ՔԵՎԱՐԻ ԱՊՐԻԼ ՊՈՐՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿԵՐպ

Հայկինքը (ոչ մասնաւ) պարզ չափ մրց առանց
հայի ալ կը ծաղիի, եւ եթէ աղէկ հազ տարաւի,
հրդի մէջ ծաղկածին պէս զեղիցիկ կը լոյ: Աս-
գործազն թեմն կերպն չետեւեան է: Յա-
կրիթի սովորն կանոն ծաղկող տեսակներն ըն-
տրելին եւու, զանոնք լայնեկ բերնով շիշի մը
մրց պէտք է զննել, այնպէս որ սօսին տակի կուլ-
մի քիչ մը շվելն մէջ մնան: շիշը ջոռի, այնչափ
պէտք է լացընել մինչեւ որ սօսին ներս մասա-
մասը ծածկէ, և իսկ մը պատուհանին ներսի կող-
մի գներու է: Ծառ աղէկ եւ օգտակար է եթէ
շիշն այնուու մեզ մը կրուի որ մրցն առառան-

որեւէն կը տեսած: Այսից հաւաք որդիներէն անօթ-
ջապէս շիշն վրայ պէտք չեն զգանել, որովհետեւ
անով կընայ սոխո փառախ: առոր առջևն անձեւ-
րա համար շլշին վրայ մաթ գունդ բայ կամ
թուղթ փաթթեւր: Ե: Վեր 5 օքք մի ժամանա-
սին ջուրը փառելու և նոր ջուր զնելու Ե: ա-
խերն արմատ առջու սկսեցնու որէն, ջուրն առելի
քիւ պէտք է զնի, այսինքն այնշատք որ հայու-
սոխն գոյն, և երբ որ արմատները քիւ մը-
կերկըննան, չընէ երեսն և անոնց մէջ մէկ մաս-
նաշատք մըջը պէտք է թուղու: Ճուրը փառառած
առենք սոխերն ամանեն հանելի տղիկ չէ, որով-
հետեւ առավ կընան արմատները կարիլ, որով-
հան: Հաղին բռնն ու մը վրայ և մաս ար-
մատները կը փառին: Առ պատճառաւ սոխը ձեռ-
քով շլշին լերնեն քիւ մը մեր պէտք է մըր-
ցնել, օգործ պատճենամբ պարզէ, և նորեւ

խցի մեջ առաքցած ջուր ընկալելի; Կամ է ջուրը կա-
կաղ պահպան անձրևի կամ գետի ուժով չէ բր-
յալ, որոնք նոյնպես առիթ կրնան փառացընել, պա-
տղի խառնուրդ չունեցալ Հորի շուր: Յայտնի
որ շիշերն պահպան տեղ պետք չեն դրուիլ ու
զիշերու ան ցուրտը մեջի ջուրը կարաղ ըլլաց առ
աւելցնել: Եւ անոնց տոին ալ պարախնել, ջրն է
րեսը թէ որ ըստ պատուհանն քիչ մը սահի, պա-
խին փառ ցնելու, միոյն տնուր աճողութիւնը քա-
նի մ'օր եռ կը ճպէ: Այսովէս սառած ջուրն ան-
դրառու կրակի քով զնելով հարկընելու չէ
այլ տար Խցին մեջ պետք է թօղութ որ կամաց
կամաց հայի սաստիկ պազէն մէկէն սաստիկ սա-
քի մէջ մանելին ամէն տնկին վաստիար է: Առ
խելն իրենց առաջին կոկոնդ ցուցքնելու սկսելու
պէս, շիշեն վրան ողբացած թուզթը կամ բամբ
հանելու և և զանիկայ խցի մէջ պահպան տեղ ո-
պետք է զնել որ ոչ վրան արեւ զարնէ, ոչ ա-
կրակարաննիւ շտամ մաս ըլլաց: Հոս յակինմը քան-
մը շարալը գեղեցիկ կը ծաղկի: Ենթէ կուզու-
հաւատ շնորհուակ ծաղկի տնինոց պետք
զանուզան անգամ բրազմէ մէրմէշ շարամէ ուշ առ
խելը ցիր գրգի գնել: Վատցին անգամ այսերե-
րի մէջ կրնայ սկսուի, որոնք Դեկունիւերի վիր-
քերը կը ծաղկին:

ԱՐԵՎԱԴՅԱ ՀԱՅՐԱ ԶԻՒՆ ՊԵՏԵՎՈՒ ԿԱՐԵՒ ԽԱՄԱՆ
Եղի Երկիրուերն ուր որ ձմեռը ձիւն կու զոյ և
ամառն ալ սասափի տաք կրնէ, շատ օգտակար
ու հորիսոր բան է ամեն աներու մեջ ձիւն ու
նենայ. բայց պրոֆշենե ամեն աեց ձրւունը
բանալը կարեթի չէ եւ շատ ոյ ծախրի կարուտ է
եւ բակայի քանի մը տեղերը, եւ մանաւանդ կազդ-
ցնուց հարուացին կողմերը զիբին հերթ մը գտան

Հու համար սեռն լիքին ամանն առաւ, բայց մեծ
զարմաներով զանիկոց բորբագին պարպառած դառաւ:
Եւս ու մի ծառան հանչեց և առ բանի բառանան
հարցուց: «Առաջապես մազերը թափուելու սկզբան
առած են, պատասխանեց մեր խելացին, անոր հա-
մար զանիկոց օճառեմբով ուեցի որ շարեաց ա-
զան առնեմ»:

Աշխարհական աշխիք բազորական ժողովրդակեց մասնաւության մեջ տղայ քրիստոնէական վարչապետութիւնն առվեցնուցած առևնուն, անոնց գործիքի ուսուրագրութիւնն ըրաւ, լսելով թէ աշխագին ու մշտնքնաւոր կրակով լիցուն անզ մըն է: Ցայդ մէջ ածխամասաւ աղջիկ մ'ալ կար, որն օր առ ասուրագրութիւնը լսելով յառաջ էկու, ժողովրդակետին մասնացաւ, իւ անոր խօսքերուն մէն մասուրութիւնն մը կըներ: «Անոր ցոյց առելիք ական կութիւն կուզես ունենաց» Հորդոց անոր ժողովրդապետն, ըրած արաւարց կարգի մասագրութիւնը առենելով, «ԱՌԱԿԻ ձեզից աղաւել, պատահանեց պարզմաւթեամբ մ'ալ չին, որ սաւանապին միշտորդ ըրպար, որպէս զի իր ածուխը հար խանութիւն դնէ, :

Այս դաշտուն : Հիւանդ մ'երկայի առհն իր
բժշկելն զարմանուելով, եւ օգուա մը չպանելով,
սկսաւ նեղանալ, եւ որ մ'երբ որ ամիրկաց գոնեն
ներս կը մաներ, տեղոչ կերպով մ'ըսաւ անոր,
Տեր բժիշկ այցանք ժամանեակ է որ ձեր դար-
մանուերը կ'ընդունիմ բայց հրանդութիւնս միշտ
նոյն միջակի մեջ է . կարուիմ պնդէս ըստք
որ ախտին արմանաց մէկ գարմանով բողոքվին
քիցար : «Ես ալ ան կ'առաջեմ» ըսաւ բժիշկը,
եւ ձեսքի զաւարանին հրանդովն սեղանին վրա
կեցած զինոց շեշին մերկ զարմելով՝ զանիկոց
կոոր կատր բաւ :

Digitized by srujanika@gmail.com

Օրասիրին լուրջ է զվերը,
Այս սովորիք մեզմ կրզը
Անտառներն կը հրճէ,
Այս զուգ զափիրն կը դրճէ.

Այնուր ծեր մ'կ կացեր
Բարեբանաստի, մրաներ:
Իրո կը լուսո վերեւստ.
Գառի՛ գուշի տեղեակ.

Կանապոյն քը զամփին
Մահուցի կոչ տառ զին:
Ժայռ և պայտ մը տակու,
Խեր առ տեսու պամապան:

Կուզեն տեսանք ուղ ծերդում
կարգը փոյք զրիդում,
Յաց անդրի թապ մէկիք,
Կեդր շրջան մը շատուի:

દુર્ગા પૂર્ણિમા વિજય માસ

Առ լուսաբեր առջև շարունք որ կ'էլլէց հարեւան գործի
կամացի 10 ֆուտին արձակ է, ցեղ աւագանոյ՝ կամացի 5½
ֆուտին արձակ է — Խորու առաջանակ տակ Բաւարդիսի կոր-
սկական առքամասաներեւն, թէ՛ Եւ առաջին իրավունք են առա-
յժ բար Յանկուպանու մէջ... Այս են այս Մայթես-
թան գրամատառուն են բարեւութը... — Քայլու Պար-
աւուն գործարքները: — Կառաւանական պարզութ, Պարաւու-
ն գործարքները: Պարզունակ պարզութ, Պարաւուն գործարքները առ գործարքները: Պարզունակ պարզութ, Պարաւուն գործարքները:

ખ્રિસ્તાની રાજ્યાભિવૃત્તિના

զշեմ մասպեսուն թափութիւն արգելեցաւ համար զանոնք ամէն որ օճառեմբարտ (Քառու) կ'օծեր Եւստան ով նոյն զ օքնութեանը նորեն կատարե-

ՎԵՆԱՅԻ ԴՐԱՄԱՓՈԽՈՒԹԵԱՆ ԸՆԹԱՑՔ

ՏԵՂԵՐԱԿԻ 1837 17 (29)	19 (31)	20 (1)	21 (2)	22 (3)	23 (4)
Պատկերաց 100 Հայութ. Ֆի. - արժ - ֆիլտ. 88½	88½	88½	88½	88½	88½
Անդամակի 100 ընթացքի Ֆիլտ.	" 100½	106½	106½	106½	106½
Լիգանակ 300 Գումակ ֆիլտ.	" "	"	"	"	"
Լուսակ 1 վաճառք ուղարքի 10.17	10.17½	10.18	10.17½	10.20	10.17½
Հանուկուր 100 մազր պահպան	" 78½	78½	78½	78½	78½
Խորության 300 Փրաւու	" 123	123	123	123	123
Մբանակ 300 առ ապահանձն լիցու	" 105	105½	105½	105½	105
Փափր 300 Փրաւու	" 123½	123½	123½	123½	123
Քունդ Փառու առ Խայմ 20 ֆիլ.	" 105½	105½	105½	105½	105½
Ա Ֆիլտ. 1 առաջ արժ Փիլտ. Փափր	—	—	—	—	31 օր
Վարուշ 200 Հայութ	" " 262½	262½	262½	262½	262½
Պ Ջուղաչ Ա Խայմ	" " 9	9	9	9	9
(Արց) Ա Խայմ 7½	" " 5½	6	6½	6½	6½